

กระทรวง
ธรรมการ

หนังสือพิมพ์มณฑล กรมมหาดไทย

เล่ม ๑๐ แผ่นที่ ๔๙ วันที่ ๔ มีนาคม วันพฤหัสบดี ค.ศ. ๑๑๒๓

สารบัญ

เสด็จออกแขกเมือง ประเทศราช	หน้า	๕๒๓
ข้าราชการเข้าทูลขอขลิพระบาท	หน้า	๕๒๔
พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์	หน้า	๕๒๕
การพระราชกฤษฎีกา	หน้า	๕๒๖
แจ้งความกระทรวงธรรมการ	แผ่นศึกษา	
กิจการที่มีหามกภูราชวิทยาลัย	หน้า	๕๒๖
พระราชทานเพลิง	หน้า	๕๒๗
คำพิพากษาศักดิ์ในคดีฟ้องล้มละลาย	หน้า	๕๒๘

เสด็จออกแขกเมือง ประเทศราช

วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ วันพฤหัสบดี ค.ศ. ๑๑๒๓

เวลาบ่าย ๕ โมงเศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จออกจากรั้วพระโรงกลาง พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ประทับเหนือพระราชบัลลังก์ ณ ภายใต้พระมณฑปเสวยพระกระยาหารพร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการฝ่ายทหารพลเรือน เข้าทูลขอขลิพระบาทเป็นลัญจก พันทองพระโคมมโหรีขึ้น แตรฝรั่ง แตรทศารตามธรรมเนียมเมื่อเสด็จเสวยพระโคมแล้ว เจ้าพนักงานกระทรวงวัง กระทรวงมหาดไทย นำเจ้าพนักงานเมืองประเทศราช แลผู้ว่าราชการเมืองกรมการเข้าทูลขอขลิพระบาท พระบาทสมเด็จพระวราชนกเกล้าฯ อภิษรเมืองนครลำปาง ขึ้นอ่านกราบบังคมทูล พระกรุณา

กรมมหาดไทย

ว่า เจ้าพรหมภักพงษ์ ธาดา เจ้าหน้ทไชย
 ขวัญพร้อมด้วยเจ้านายพญาลาว ท้าวแสน
 เมืองนครลำปาง ได้จับกันไม้ทองเงิน
 จำนวนศก ๑๑๑ คันไม้ทอง ๑ สูง ๒ ศอก
 คืบ มีชั้น ๕ ชั้น คอก ๑๐๒ คอก ยศ ๑ ของ
 ทองคำหนัก ๖ ตำลึง ๑ บาท เงิน ๑
 สูง ๓ ศอก มีชั้น ๕ ชั้น กิ่ง ๓๕ กิ่ง คอก
 ๑๑๐ คอก ยศ ๑ ของ เงินหนัก ๑
 ๕ ตำลึง ๒ สลึง แต่ให้เจ้าราชวงษา เจ้า
 รัตน นายน้อยแก้วมงคล นายน้อยศรีวิไล
 นายน้อยศรีวิไชย นายน้อยชั้น พระยไชยวัง
 พระยาอินทคคมลงมาทูลเกล้าฯ ถวาย แล้ว
 ถวายบังคมทูล เชิญเจ้าราชวงษา เจ้ารัตน
 เป็นต้น ที่ให้ ออกนามมา แล้ว เมืองนคร
 ลำปาง แลเจ้าราชวงษาว่าที่เจ้า อ.ราช
 นายน้อยรัตน รัชนี ๑ นายน้อยยศพิ ๑
 นายแก้วอิน ทอง ๑ พระยาพหุเมธนา ๑
 รวมเมืองน่าน ๕ พระอภัยพิทักษ์ ๑
 หลวงอรุณราช ฤทธิ ๑ หลวงวิเศษภักดี ๑
 รวมเมืองพระตะบอง ๓ พระประสิทธิ์ สมบัติ
 ปลัด ๑ หลวงวิเศษ มนทวี มหาศไทย ๑ รวม
 เมืองพนมศก ๒ เจ้าทูลฉลอง ธิดพระบาท
 พระเจ้าอยู่หัว มี พระราช ทิวาสี ด้วย
 ความสมควร

แล้วทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราช
 ทานสัญญาบัตร ให้เจ้าอุปราชเมืองนคร
 ลำพูน เช่นเจ้าเหมพิณฑไพจิตร ศุภกิจ
 เกียรติ ไศภณ วิมลสัตย สวามี ภักดี คุณ
 ศรีบุญ ไชยรัษฎา รัชย ททรรคเจกียชุกร
 ราชภูร ชูร ธาดา เชลจโยนกาธิยดี
 เจ้านคร ลำพูน ๑ ให้เจ้าราชวงษา ว่าที่เจ้า

อุปราช นครเมืองน่าน เช่นเจ้าสุริยพงษ์
 ผริตเดช กุลเชษฐมหันต์ ไชยนันทพรมหา
 ราชวงษาธิบดี เจ้านครเมืองน่าน ๑
 พระราชทาน พันทอง ๑ ประคำทอง ๑
 คนโตทอง ๑ กระโถนทอง ๑ ใต้เงิน
 หัวสูง ๑ ๕ คาบศีลสารแก้วเงิน ๑ คอกลอย ๒
 ของคชของคำ ๑ ระเบียบทอง ๑ ไม้เท้า
 กำมัยเกี่ยวขอกทองคำ ๑ สร้อยพัน ๑ แล
 เสื้อผ้าเครื่อง ๑ แลราชเหมพิณฑไพจิตร พระ
 ราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ มงกุฎสยาม
 ชั้นที่ ๑ จตุสดมภ์แก่เจ้าสุริยพงษ์ ผริตเดช
 แจ้ว พระราชทานสัญญาบัตร ให้เจ้าสุริยวงษ
 เมืองนคร เชียงใหม่ เช่นเจ้าราชบุตร ๑
 นายน้อยคำคือเมืองนคร เชียงใหม่ เช่นเจ้า
 วรชก ค.ไชย ๑ นายหนานแก้วมหารวงษ
 เมืองนคร เชียงใหม่ เช่นเจ้านครกาวิเศษ ๑
 นายหนานเมธา ยศเมืองนคร เชียงใหม่ เช่นเจ้า
 ทักษิณเมธ ๑ นายน้อยดาวแก้วเมืองนคร
 ลำพูน เช่นเจ้าวรชบุตร ๑ นายน้อยสร้อย
 เมืองนครลำพูน เช่นเจ้าขัติรัตน ๑ นายน้อย
 เมืองแก้วเมืองนครลำพูน เช่นเจ้าสุริยวงษ ๑
 นายน้อยเมืองพระคมเมืองนครลำพูน เช่นพระยา
 ไชยสงคราม ๑ เจ้าราชวงษ นครเมืองน่าน
 เช่นเจ้าอุปราช ๑ เจ้ามหาพรหมว่าที่ราชบุตร
 นครเมืองน่าน เช่นเจ้าราชวงษ ๑ นายน้อย
 รัตนรัชนี นครเมืองน่าน เช่นเจ้าราชบุตร ๑
 นายน้อยรัตนบุญ หลวงนครเมืองน่าน เช่นเจ้า
 สุริย ๑ ให้พระอภัยพิทักษ์ผู้ช่วยเมืองพระ
 ตะบอง เช่นพระยาศุภราช อรณิการ วัฒนรัตน
 อินทราธิปัตย์ พิริยพาห ผู้สำเร็จราชการ

เมือง นครเขมร ถิ่นศักดิ์นา ๑๐๐๐ คน
 แล้วโยธาเกณฑ์ ให้ส่งสัญญาบัตร ออกไป
 พระราชทานให้ เจ้าราชบุตร เมืองนครเขมร
 ไทใหม่ เจ้าราชวงศ์ไชยเมือง
 นครเขมรใหม่ เปนเจ้าสุริยวงษ์ นายร้อย
 ขุนยี่ เมืองนครเขมรใหม่ เปนเจ้านิเวศน์
 ขุน เจ้าราชบุตร เมืองนครลำพูน เปน
 เจ้าอรรช พระยาอัครราชโกศล เมือง
 นครลำพูน เปนเจ้าราชวงษ์ นายทหารมหาด
 เสด็จ เมืองนครลำพูน เปนพระยาอัครราชโกศล
 พระราชทาน พานเงินกลี ขิวถมยาทำ
 ประคำทอง ๑ คนโททอง ๑ กโถนทอง ๑ ขิว
 ศาสนาคถาหลาย ๑ อชดศอเงินคู้ ๑ กระบี่ขี้
 เงิน ๑ แลเสื้อผ้าต่างๆ แก่เจ้าราชวงษ์เมือง
 นครลำพูน พานเงินกลี ขิวถมยา ๑ ประคำ
 ทอง ๑ คนโทถมยาทำ ๑ กโถนเงิน ๑ แลเสื้อผ้า
 ต่างๆ แก่เจ้าบุรีรัตน เมืองนครลำพูน พานเงิน
 กลี ขิว ๑ คนโทเงินถมยาทำ หุ้มพ้องอกกระ
 รอกเทศ ๑ กโถนเงินถมยาทำ ๑ แลเสื้อผ้า
 ต่างๆ แก่เจ้าสุริยวงษ์ เมืองนครลำพูน ไต้เงิน ๑
 คนโทเงิน ๑ แลเสื้อผ้าต่างๆ แก่พระยา
 ไทยสงครามเมืองนครลำพูน เครื่องราช
 อิศริยาภรณ์ มงกุฎสยามชั้นที่ ๓ ซอ มีฉก
 นากรณ์ แก่เจ้าราชวงษ์ นครเมืองน่าน
 เครื่องราช อิศริยาภรณ์ ช้างเผือก ชั้นที่ ๓
 นิภาภรณ์ แก่พระยาศุภราช ขวณิศร์

แล้วพระยาราชวราวุฒินำ เจ้าหมื่นพิทักษ์
 ไทยกร เจ้านครลำพูน เจ้าบุรีรัตน เจ้าราช
 บุตร พระยาไชยสงคราม พระยาอัครราช
 โกศล พระยาไชยวงษ์ พระยาอัครราช

เมือง นครลำพูน นายร้อยวิกรม ลากลับ
 ปริญญา ราชการ บ้านเมือง เวลาเช้า
 เศษเสี้ยว

ข้าราชการทั่วหล้าของจุฬาราชมนตรี

วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๑๙๑๒
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จออก
 เสด็จพระราชดำเนิน พระที่นั่งจักรีมหา
 ปราสาท พระยาราชวราวุฒินำ

- พระยามหาศัลย์ นายอภัย ๑ หลวงเสนา
- พิทักษ์ ๑ หลวงวิจิตรเสนา ๑ จำแลงพล
- แสน ๑ ข้าราชการเมืองพระนครของ
- รวม ๔ พระพรหม ๑ หลวง
- กักรจักรงค์ ๑ ขุนพิบูลย์สมบัติ ๑
- จเร้งานตรรก ๑ นายอภัยทิ นายเวร ๑
- ขุนหลวงเมืองผสมคดีรวม ๕ พระราช
- วิจิตร ๑ พระณรงค์วิจิตร ๑ พระชาติ
- เสนา ๑ นายศรีวิกรม ๑ นายคำเกิด
- ศรีบาล ๑ นายเอิบเสนา ๑ จำแลงพล
- ฉลาญ ๑ จำแลงพิไชย ๑ หลวงเสนา
- มนตรี ๑ นายรัชชเอก หลวงพิทักษ์
- ฉริทร ๑ นายรัชชเอก ขุนใหม่เหล็กขี้เหล็ก ๑
- นายรัชชเอก นายรัชชชกรรวม ๑ นายรัชช
- เอกนายเท็ง ๑ นายรัชชตรี นายไชยทิ ๑
- นายรัชชตรี นายดลัม ๑ นายรัชชตรี
- นายพลกี ๑ นายเล็ดนมหาตเล็ก ๑ ข้าราชการ
- ตามเสด็จพระเจ้าอนึ่งซาเซอ กรมหลวง
- พิชิตปรีชากร รวม ๑๓ พระยาพิไชยชาญ
- ฤทธิ ๑ พระยาวิจิตรณรงค์ ๑ หลวงพิทักษ์
- พิไชย ๑ หลวงนาวาบุญเทศา ๑ หลวง